



UPPGIFTER FÖR CIRKULÄR-DATABASEN

Ändra ej på fältnamnen!

Cirkulärnr: 09:55
Diariernr: 09/4040
Handläggare: Peter Sjöquist m.fl.
Avdelning: Ekonomi och styrning
Sektion/Enhet: Ekonomisk analys
Datum: 2009-09-23
Mottagare: Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans
Personalfrågor
Handikappomsorg
Äldreomsorg
Invandrar- och flyktingfrågor
Arbetsmarknad
Barnomsorg
Grundskola
Gymnasieskola
Vuxenutbildning
Plan- och stadsbyggnad
Miljö- och naturskydd
Näringsliv
Rubrik: Budgetpropositionen för år 2010
Bilagor: Arbetsgivaravgifter för kommuner år 2009 och prel. år 2010



CIRKULÄR 09:55

Ekonomi och styrning
Ekonomisk analys
Peter Sjöquist m.fl.
EJ

Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans
Personalfrågor
Handikappomsorg
Äldreomsorg
Invandrar- och flyktingfrågor
Arbetsmarknad
Barnomsorg
Grundskola
Gymnasieskola
Vuxenutbildning
Plan- och stadsbyggnad
Miljö- och naturskydd

Budgetpropositionen för år 2010

Den 21 september presenterade regeringen 2010 års Budgetproposition (2009/10:1). Vi sammanfattar de förslag inom olika områden som berör kommunerna åren 2009–2012. Sveriges Kommuner och Landstings egna kommentarer skrivs i *kursiv* stil.

Kort sammanfattning av de viktigaste förslagen:

- Kommunerna tillförs totalt 7 miljarder kronor i tillfälligt konjunkturstöd som avser 2010.
- Till vuxenutbildning införs ett riktat statsbidrag på 500 miljoner kronor.
- En ny arbetsmarknadsinsats införs, Lyft inom statlig och kommunal verksamhet. Bedömningen regeringen gör är att aktiveringsinsatsen kommer att omfatta cirka 40 000 årsplatser under 2010.
- Obligatorisk rektorsutbildning för alla nya rektorer, tillskott 7 miljoner kronor per år från 2010.
- Till följd av att barnvaccinationsprogrammet från 1 januari 2010 utvidgas med vaccination mot humant papillomvirus ökas anslaget med 22 miljoner kronor.

Innehållsförteckning

Ekonomi	3
Det kommunala skatteunderlaget	4
Kommunalekonomisk utjämning	5
Tillskott och indragningar	7
Regleringar enligt finansieringsprincipen.....	7
Övriga regleringar	8
Oförändrad lagstadgad arbetsgivaravgift	8
Barn och utbildning	9
Ny skollag	9
Allmän förskola för treåringar.....	9
Grundskolan	9
Särskolan, specialskolan och sameskolan.....	10
Den nya gymnasieskolan.....	10
Fler platser i vuxenutbildning och yrkeshögskola.....	10
Utbildning i annat EU-land	10
Funktionshindrade	11
Inget nytt om LSS-kommitténs förslag	11
Äldreomsorg	11
Stimulansbidrag till kommuner och landsting.....	11
Förlängt investeringsstöd till särskilt boende och trygghetsbostäder	12
Bidrag för stöd till anhöriga läggs in i generella statsbidraget	12
90 miljoner till ett värdigt liv i äldreomsorgen.....	12
Program för en god äldreomsorg får 50 miljoner	12
Kommunalisering av hemsjukvården	12
Övrigt inom äldreomsorgen.....	12
Individ- och familjeomsorg	13
Öppna jämförelser	13
Evidensbaserad praktik.....	13
Tillsyn av barn- och ungdomsvård	13
Nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevård	14
Utvecklingen av ekonomiskt bistånd.....	14
Den finansiella samordningen	14
Invandrare och flyktingfrågor	15
Asylmottagandet.....	15
Flyktingmottagandet.....	15
Kultur	16
Portföljmodellen.....	16
Kommunikationer	16
Miljö och energi	17
Samhällsplanering och bostadsförsörjning	18
Näringsliv	19
Kulturella och kreativa näringar	19
Entreprenörskap inom skola respektive vård och omsorg	19
Ökade anslag till turistfrämjandet.....	19
Arbetsmarknadspolitik och Arbetsgivarfrågor	20
Arbetsmarknadspolitik	20
Arbetsgivarfrågor	22

Ekonomi

Världsekonomin befinner sig i den djupaste ekonomiska kris som rått sedan 1930-talsdepressionen. Sverige som är ett litet starkt exportberoende land är hårt drabbat av lågkonjunkturen. BNP faller i år med hela 5 procent enligt regeringen. Det finns dock tecken på att det värsta nu är över.

De kraftiga penning- och finanspolitiska stimulanserna som gjorts världen över tycks ha haft effekt. Oron på de finansiella marknaderna har minskat betydligt och det finns tecken på att världshandeln är på väg att stabilisera sig efter det stora fallet. Det förväntas bli en global tillväxt år 2010. Det är främst i Kina som tillväxten kommit igång. Den amerikanska ekonomin visar tecken på stabilisering men bedömningen är att återhämtningen kommer ske långsamt, då de amerikanska hushållen har behov av att öka sitt sparande. Uppgången i Europa är något trögare, BNP bedöms öka långsamt under hela prognosperioden.

Normalt sett brukar exporten dra Sverige upp ur lågkonjunktur, även denna gång får vi en exportledd uppgång, men uppgången blir försiktig. Dels är tillväxten på våra betydande exportmarknader svag och dels är kapacitetsutnyttjandet i omvärlden lågt, vilket missgynnar den svenska exporten som i stor utsträckning består av insats- och investeringsvaror. Även den inhemska efterfrågan bedömer regeringen som svag. Hushållens konsumtion begränsas av den djupa nedgången på arbetsmarknaden och den svaga inkomstutvecklingen, medan företagens investeringsbehov är begränsat. Den kommunala konsumtionen ökar svagt såväl i år som 2010 men bedöms minska 2011 och 2012 på grund av det ansträngda läget i kommuner och landsting.

Sammantaget bedömer regeringen att BNP ökar med svaga 0,6 procent år 2010 men starkare 3,1 respektive 3,8 procent åren 2011 och 2012.

Tabell 1. Försörjningsbalans, prognos 2009–2012

Procentuell volymförändring

	2009	2010	2011	2012
Hushållens konsumtion	-1,8	1,2	3	3,4
Offentlig konsumtion	1,2	1,1	-0,3	-0,5
Staten	3,2	2,6	-0,3	-1,3
Kommunsektorn	0,5	0,5	-0,3	-0,2
Fasta bruttoinvesteringar	-16,6	-6,6	4	8,4
Lagerinvesteringar*	-0,7	0,4	0,4	0,2
Export	-15,3	2,2	6,7	7,9
Import	-16,1	1,3	6,2	7,8
BNP	-5,2	0,6	3,1	3,8

*Bidrag till BNP-tillväxt.

Läget på arbetsmarknaden försämras snabbt. Sysselsättningen fortsätter att falla till årsskiftet 2010/2011. År 2011 bedömer regeringen att det är 300 000 färre sysselsatta än år 2008. Arbetskraftdeltagandet minskar såsom det brukar göra i lågkonjunkturen. Men minskningen blir mindre än vad som t.ex. skedde under 1990-talskrisen, då politiken är inriktad på att höja arbetskraftsutbudet. Det kraftiga fallet i sysselsättningen i kombination med ett förhållandevis högt arbetskraftsdeltagande leder till en mycket stark uppgång i arbetslöshet. Arbetslösheten uppgår

till hela 11,5 procent år 2010 och 2011. Det sker en kraftig ökning av de arbetsmarknadspolitiska programmen, vilka beräknas omfatta motsvarande 5 procent av arbetskraften.

Det låga resursutnyttjandet i ekonomin leder till såväl låga pris som löneökningar. Timlöneökningar bedöms stanna på ca 2 procent såväl år 2010 som 2011.

Tabell 2. Nyckeltal
Procentuell förändring om ej annat anges

	2009	2010	2011	2012
BNP (kalenderkorr)	-5,1	0,3	3,1	4,2
Produktivitet (kalenderkorr)	-1,4	2,4	2,7	3,2
Arbetade timmar (kalenderkorr)	-3,7	-2,1	0,4	1
Sysselsatta	-2,6	-3,5	-0,5	0,9
Arbetskraft	0,2	-0,8	-0,3	0,2
Arbetslöshet (% av arbetskraften)	8,8	11,4	11,6	10,9
Programdelt. (% av arbetskraften)	2,7	5	4,9	4,8
Timlön	3,1	2	1,9	2,3
KPI	-0,4	0,4	0,8	1,8

Jämfört med vårpropositionen bedömer regeringen att det blir ett något större fall i BNP i år och en något starkare återhämtning 2010 och 2011. Risker för en betydligt svagare utveckling har blivit mindre troliga, ett kvarstående orosmoln är dock utvecklingen i Baltikum, där de svenska bankerna givit en hel del krediter. Regeringen presenterar även två sidokalkyler med en något starkare utveckling. Den ena bygger på en starkare internationell utveckling medan de andra bygger på en starkare produktivitetsutveckling. Gemensamt för dessa två scenarier är något starkare statsfinanser.

Noterbart är prognosen över minskande kommunal konsumtion 2011 och 2012. I kommunavsnittet (utgiftsområde 25) kommenteras att detta med stor sannolikhet är en underskattning av kommunal konsumtion och sysselsättning, då sena inkomstförstärkningar för sektorn inte var med då prognosen lästes.

Regeringens prognostiserar en svagare utveckling i ekonomin än de bedömningar som kommit under den senaste månaden. Den senaste publicerade statistiken över läget i ekonomin har varit mer positiv. Finansministern påpekar att det är en försiktig prognos och att man låst beräkningarna tidigt i processen.

Vi återkommer med vår nya makrobedömning i makronytt och skatteunderlagsprognosen som presenteras den 1 oktober.

Frågor om Ekonomi kan ställas till Siv Stjernborg, tfn 08-452 77 51, avdelningen för ekonomi och styrning.

Det kommunala skatteunderlaget

Regeringen förutser en ökning av skatteunderlaget med 13,2 procent under perioden 2008–2012, se tabell 3. Prognosen är baserad på den försiktiga konjunkturbedömning som vi redogör för här ovan. Regeringens kommentar är att den kraftigt försämrade arbetsmarknaden medför ett stort fall i skatteunderlagets utveckl-

ingstakt. Lönesumman minskar enligt regeringens prognos 2009 och ökar svagt 2010, men detta får inte fullt genomslag eftersom en del av fallet kompenseras av ökade transfereringar.

Tabell 3. Olika skatteunderlagsprognoser, procentuell förändring

	2008	2009	2010	2011	2012	2008–2012
BP10, sep 2009	5,6	1,1	0,6	2,2	3,2	13,2
SKL, aug 2009*	5,5	0,6	1,1	2,3	3,3	13,4
ESV, sep 2009*	5,4	0,7	0,3	1,9	2,6	11,3
VP09, apr 2009*	5,2	0,6	0,6	2,0	3,1	12,2

*Förslaget om höjt grundavdrag för pensionärer år 2010 i Budgetpropositionen för år 2010 har inte kunnat beaktas. Detta beräknas minska skatteunderlaget med 0,7 procent.

Jämfört med förbundet (se cirkulär 09:45) prognostiserar regeringen en snabbare skatteunderlagstillväxt i början av perioden. År 2010 räknar vi med större ökning av skatteunderlaget än vad regeringen gör. Det förklaras av att regeringen har beaktat förslaget om höjt grundavdrag för pensionärer i sin prognos. Detta beräknas minska skatteunderlaget med 0,7 procent 2010 och regleras genom att bidraget Kommunal utjämning höjs med ett belopp som motsvarar skattebortfallet. Korrigerat för grundavdragsförändringen innebär regeringens prognos en något starkare skatteunderlagsutveckling jämfört med förbundets bedömning.

Med stor sannolikhet kommer regeringen den 24 september att fastställa uppräkningsfaktorerna för 2009 och 2010 till 1,011 respektive 1,006 i enlighet med regeringens prognos.

Frågor om Skatteunderlaget kan ställas till Bo Legerius, tfn 08-452 77 34, avdelningen för ekonomi och styrning.

Kommunalekonomisk utjämning

Anslaget för kommunalekonomisk utjämning tillförs 2010 tillfälligt 4 miljarder kronor varav 2,8 miljarder avser kommunerna. Regeringen skjuter därutöver till ytterligare 6 miljarder, varav 4,2 miljarder avser kommunerna, som ett tillfälligt konjunkturstöd. I Budgetpropositionen väljer regeringen att genomföra regleringar för såväl en ny skollag som för förslag kring den nya gymnasieskolan trots att förhandlingarna kring dessa har avbrutits och endast delar av förslagen har kostnadsberäknats.

Tabell 4. Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner
Miljoner kronor

	2010	2011	2012
Totalt enligt VP 2009 cirkulär 09:23	52 594	51 414	51 414
Kommunalekonomisk utjämning 1:1			
Tillskott/Indragningar			
Generellt	2 800		
Regleringar enligt finansieringsprincipen			
Undervisning asylsökandes barn	50		
Rektorsutbildning	7	7	7
HPV-vaccin	22	22	22
Ändring skuldsaneringslagen	5	5	5
Övriga regleringar			
Reglering underskott LSS (tillf införandebidrag)	-15		
Höjt grundavdrag för pensionärer (SGA)	2 300	2 300	2 300
Utjämningsbelopp (netto) enl avtal mellan Danmark o Sverige	185	185	185
Utvidgad fastighetsavgift	-130	-130	-130
Nya skollagen		30	60
Högre krav nya gymnasieskolan			-675
Förlängning nationellt jmfprojekt (till anslaget 1:3)	-2		
Tillfälligt konjunkturstöd 1:4			
Tillskott/Indragningar			
Konjunkturstöd 2010	4 200		
Totalt enligt detta cirkulär	62 016	53 833	53 188

**Tabell 5. Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner
Kronor per invånare**

	2010	2011	2012
Totalt enligt VP 2009 cirkulär 09:23	5 645	5 483	5 451
Kommunalekonomisk utjämning 1:1			
Tillskott/Indragningar			
Generellt	301		
Regleringar enligt finansieringsprincipen			
Undervisning asylsökandes barn	5		
Rektorsutbildning	1	1	1
HPV-vaccin	2	2	2
Ändring skuldsaneringslagen	1	1	1
Övriga regleringar			
Reglering underskott LSS (tillf införandebidrag)	-2		
Höjt grundavdrag för pensionärer (SGA)	247	245	244
Utjämningsbelopp (netto) enl avtal mellan Danmark o Sverige	20	20	20
Utvidgad fastighetsavgift	-14	-14	-14
Nya skollagen		3	6
Högre krav nya gymnasieskolan			-72
Förlängning nationellt jmfprojekt (till anslaget 1:3)	0		
Tillfälligt konjunkturstöd 1:4			
Tillskott/Indragningar			
Konjunkturstöd 2010	451		
Totalt enligt detta cirkulär	6 656	5 741	5 639

Tillskott och indragningar

Anslaget för kommunalekonomisk utjämning tillförs tillfälligt 2,8 miljarder kronor under 2010 som ett obundet tillskott. Nivån höjs 2011 i enlighet med vårbudgeten med 3,5 miljarder för att sedan ligga fast 2012. Utöver de 4,9 miljarder som tillfördes kommunerna i vårbudgeten som ett tillfälligt konjunkturstöd tillförs ytterligare 4,2 miljarder för 2010 för att motverka en nedgång i sysselsättningen i kommunsektorn. Bidraget betalas ut i december 2009 men avser 2010.

Regleringar enligt finansieringsprincipen

Anslaget kommer 2010 för fjärde året i rad att tillfälligt ökas med 50 miljoner kronor till skolgång för barn som avvisas eller utvisas. 7 miljoner tillförs för ett kommande riksdagsbeslut att göra skolhuvudmännen ansvariga för att alla nya rektorer får en obligatorisk befattningsutbildning. Till följd av att barnvaccinationsprogrammet från 1 januari 2010 utvidgas med vaccination mot humant papillomvirus ökas anslaget med 22 miljoner. Anslaget tillförs ytterligare 5 miljoner från 2010 som en reglering för att förändringar i skuldsaneringslagen förväntas leda till en ökad efterfrågan på kommunernas skuldrådgivning.

Från 2011 tillförs anslaget 300 miljoner kronor för kommunernas ansvar för stöd till anhöriga inom verksamhet för äldre och funktionshindrade enligt proposition 2008/09:82. Denna reglering finns inte med i tabellen ovan.

Övriga regleringar

I Budgetpropositionen tillförs anslaget 30 miljoner kronor 2011 och ytterligare 30 miljoner 2012 för att täcka de ekonomiska konsekvenserna av en ny skollag.

Regeringen gör samtidigt bedömningen att förslagen kring Högre krav och kvalitet i den nya gymnasieskolan skulle leda till en effektivisering med 675 miljoner kronor som halvårseffekt.

Anslaget minskas tillfälligt med 2,3 miljoner kronor under 2010 för att finansiera en ettårig förlängning av det nationella jämförelseprojektet.

Anslaget minskas med 130 miljoner kronor som en följd av systemet för kommunal fastighetsavgift kommer att utvidgas och omfatta även fastigheter med småhus som saknar byggnadsvärde och tomtmark för småhus på ofri grund. Detta medför att kommunernas intäkter ökar med 130 miljoner kronor 2010.

Övriga regleringar som föreslås av regeringen i Budgetpropositionen avser beslut som påverkar det kommunala skatteunderlaget. Det särskilt förhöjda grundavdraget för de sämst ställda pensionärerna medför en ökad kostnad med 2 300 miljoner kronor och en fortsatt minskning av de svenska skatteintäkterna till följd av att arbetspendlingen över Öresund har ökat medför en ökning av anslaget med 185 miljoner.

Reglering för skollag och ny gymnasieskola genomförs trots att förhandlingarna med Sveriges Kommuner och Landsting kring båda dessa har avbrutits/ej påbörjats och endast delar av förslagen har kostnadsberäknats.

Frågor om Kommunalekonomisk utjämning kan ställas till Derk de Beer, tfn 08-452 77 42, avdelningen för ekonomi och styrning.

Oförändrad lagstadgad arbetsgivaravgift

Regeringen föreslår att **arbetsgivaravgifterna enligt lag** ska vara oförändrade **31,42** procent. Justeringar i nivån på de totala lagstadgade arbetsgivaravgifterna regleras med förändringar i den allmänna löneavgiften. Samtidigt ska de olika delarna i arbetsgivaravgiften återspegla områdets kostnader. Sjukförsäkringsavgiften sänks med 0,76 procentenheter samtidigt som arbetsmarknadsavgiften höjs med 2,22 procentenheter. Den allmänna löneavgiften sänks därmed med 1,46 procentenheter.

I cirkulär 09/38 lämnades preliminära uppgifter om pålägg för avtalsförsäkringar och beräknade pensionspålägg för år 2010. Definitiva premier för avtalsförsäkringarna 2010 beslutas senare i höst. I bilaga till detta cirkulär bifogas sammanställning över arbetsgivaravgifter för år 2009 och preliminär 2010, där uppdatering gjorts med justeringar av avgifterna enligt regeringens förslag.

Frågor om arbetsgivaravgifter kan ställas till Siv Stjernborg, tfn 08-452 77 51, eller Kajsa Jansson, tfn 08-452 78 62, avdelningen för ekonomi och styrning.

Barn och utbildning

Ny skollag

Den nya skollag som regeringen avser att föreslå riksdagen våren 2010 bedöms medföra vissa ekonomiska konsekvenser för kommunsektorn. Som kompensation för detta tillförs kommunerna 30 miljoner kronor 2011 och 60 miljoner 2012. Kompensationen avser bland annat kostnadsökningar för förstärkt elevhälsa med 15,5 miljoner 2011 och 31 miljoner fr.o.m. 2012 samt 12 miljoner 2011 och 25 miljoner fr.o.m. 2012 för ökad rätt till skolbibliotek.

Ovanstående punkter är inte de enda ekonomiska konsekvenserna som den nya skollagen medför. Förbundet har i sitt remissyttrande om den nya skollagen listat de förslag som enligt förbundet är kostnadsdrivande. Dessutom krävs resurser för att implementera den nya lagstiftningen. Förbundet förutsätter att överläggningar enligt finansieringsprincipen mellan staten och förbundet genomförs innan beslut fattas.

Allmän förskola för treåringar

Den 1 juli 2010 införs allmän förskola för treåringar (prop. 2008/09:115). Det innebär att alla barn ska erbjudas minst 525 avgiftsfria timmar om året i förskola fr.o.m. höstterminen det år de fyller tre år.

Regeringen fattade beslut om allmän förskola för barn från tre års ålder i april 2009. Förslaget var med redan i 2008 års budget. I enlighet med vad som då föreslogs ska kommunernas utökade åtagande kompenseras i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen. Kostnaden beräknas för 2010 uppgå till 220 miljoner kronor och därefter 440 miljoner årligen och ingår i det generella statsbidraget till kommunerna.

Grundskolan

Regeringen räknar med att återkomma med ett förslag om betyg i årskurs sex under våren 2010 och dessutom att tillsätta en särskild utredare med uppgift att utreda rätten för elever att få sina betyg prövade.

Under hösten 2009 ska en utredare ges i uppdrag att se över möjligheterna till en försöksverksamhet avseende flexibel skolstart i grundskolan.

Sveriges Kommuner och Landsting har vid upprepade tillfällen de senaste decennierna gått fram med skrivelser till regeringen i den här frågan.

Regeringen avser tillsätta en utredning för att undersöka förutsättningarna för att införa anmälningsplikt om missförhållanden i skolan motsvarande Lex Sarah inom vården.

Regeringen avser tillsätta den tidigare aviserade utredningen om sekretessreglerna utifrån den ökade dokumentationen inom skolan. Utredaren ska redovisa sitt uppdrag under 2010.

Satsningen "Skapande skola" utvidgas att omfatta även årskurs 4–6 (i nuläget är det årskurs 7–9). Anslaget förstärks därför så att det uppgår till 112 miljoner kronor för 2010.

Särskolan, specialskolan och sameskolan

Sedan 1996 har en försöksverksamhet med rätt för barnets vårdnadshavare att tacka nej till en erbjudan plats i den obligatoriska särskolan bedrivits. Denna försöksverksamhet föreslår regeringen förlängs t.o.m. utgången av juni 2011. Regeringens avsikt är att detta permanentas i och med den nya skollagen. Undantag ska dock kunna göras om det finns synnerliga skäl med hänsyn till barnets bästa.

Regeringen avser att tillsätta en utredare som ska lämna förslag till en framtida utformning av gymnasiesärskolan. Utgångspunkten ska vara att gymnasiesärskolan anpassas till den struktur som regeringen föreslagit för gymnasiet.

Regeringen avser också att tillsätta en utredning om fristående sameskolor.

I betänkandet *Två nya statliga specialskolor* (SOU 2007:30) föreslår utredaren att hela specialskolan måste bli mer flexibel bl.a. att eleven ska kunna få sin utbildning delvis inom den statliga specialskolan och inom den kommunala grund- eller särskolan. För att kunna lämna konkreta förslag måste detta bereds ytterligare och en sådan utredning avses tillsättas under hösten 2009.

Den nya gymnasieskolan

Med anledning av den bedömda sammantagna effektiviseringen för kommunsektorn till följd av förslagen i propositionen Högre krav och kvalitet i den nya gymnasieskolan (prop. 2008/09:199) beräknas anslagen till kommunerna att minskas med 675 miljoner kronor 2012.

Fler platser i vuxenutbildning och yrkeshögskola

I årets Budgetproposition tillkommer 500 miljoner kronor för riktade medel inom vuxenutbildning beräknat för ytterligare 10 000 extra platser. Även dessa medel kommer att fördelas via Skolverket efter ansökan från kommunerna.

Sammanlagt kommer därmed enligt regeringens beräkningar 18 300 extra platser, inklusive de tidigare aviserade medlen för yrkesvux, att tillföras.

Regeringen föreslår dessutom en tillfällig ökning av antalet årsplatser inom Yrkeshögskolan med 1500 årsplatser för 2010 och 3000 för 2011.

Sveriges Kommuner och Landsting ser mycket positivt på att regeringen i det rådande ekonomiska läget möjliggör extra satsningar på vuxenutbildning i kommunerna vilket skapar utrymme för fler utbildningsplatser. Det försämrade arbetsmarknadsläget har slagit mycket olika för olika delar av landet och skiljer sig mycket till och med inom vissa regioner. Därför är det bra att fördelningen av medel i detta fall sker selektivt, genom ett ansökningsförfarande. Förbundet kommer under hösten att noga följa den fortsatta utvecklingen i landets olika delar. Förbundet välkomnar även en ökad utbildningsvolym inom yrkeshögskolan.

Utbildning i annat EU-land

Att kunna genomföra hela eller delar av sin utbildning i annat EU-land kommer alltmer att bli en självklarhet. Ett första steg blir att koppla nationella kvalifikationsnivåer (landets olika utbildningsformer) till European Qualifications Framework (EQF). Under 2009 antog Europaparlamentet rådets rekommendationer att inrätta ett system för meritöverföring inom yrkesutbildningen (ECVET).

Detta ska möjliggöra att man kan överföra och få mer meriter från olika länders utbildningssystem i sin examensbeskrivning. Samtidigt beslutade parlamentet om en europeisk referensram för kvalitetssäkring av yrkesutbildning (EQARF), ett verktyg för kontinuerlig förbättring av medlemsländernas yrkesutbildningar.

Sveriges Kommuner och Landsting ser med tillfredsställelse att dessa initiativ nu genomförs. Förbundet räknar med att de huvudsakliga användarna av dessa system kommer att finnas på lokal och regional nivå och behöver därför finnas med i det arbete som kommer att ske med utveckling av systemen.

För förslag kring lärarförsörjningsfrågor, se avsnittet om Arbetsgivarpolitik

Frågor om Barn och utbildning kan ställas till Mats Söderberg, tfn 08-452 79 42, Nina Andersson tfn 08-452 79 29, avdelningen för lärande och arbetsmarknad.

Funktionshindrade

Inget nytt om LSS-kommitténs förslag

Regeringen ger inget besked om ställningstaganden till förslagen i LSS-kommitténs betänkande (SOU 2008:77) utan konstaterar att "Den översyn och analys av LSS och LASS som LSS-kommittén nyligen genomfört liksom kommitténs förslag behöver noggrant analyseras ur olika perspektiv men även vägas mot de synpunkter som lämnats av remissinstanserna."

Statsbidraget till personligt ombud för personer med psykisk funktionsnedsättning höjs med 10 miljoner kronor varaktigt från 2010.

Regeringen har fastställt schablonersättningen för LASS till 252 kr/tim år 2010, se cirkulär 09:54.

Förmodligen innebär detta att någon ändring av huvudmannaskapet för personlig assistans inte kan genomföras förrän efter 2011.

Frågor om verksamhet för funktionshindrade kan ställas till Jonas Gumbel, tfn 08-452 77 95, avdelningen för vård och omsorg eller Peter Sjöquist, tfn 08-452 77 44, avdelningen för ekonomi och styrning.

Äldreomsorg

Stimulansbidrag till kommuner och landsting

För år 2010 beräknar regeringen anslå närmare 982 miljoner kronor för stimulansbidrag till kommuner och landsting för att utveckla vården och omsorgen om äldre. Bidraget har fr.o.m. år 2007 utgått med ca 1,4 miljarder kronor årligen till kommuner och landsting.

Regeringen föreslår en successiv omläggning av nuvarande riktade statsbidrag inom äldreområdet till ett mer prestationsbaserat system. Val av mått och indikatorer kräver noggrann eftertanke och en arbetsgrupp avses komma med förslag hur bidraget ska utformas, bl.a. nämns äldres läkemedelsanvändning som ett område där prestationskrav skulle kunna införas. De ändrade principerna för utbetalning

av stimulansbidrag avses ske på ett sätt så att kommunerna har möjlighet att successivt anpassa sin verksamhet till de förändrade principerna.

Förlängt investeringsstöd till särskilt boende och trygghetsbostäder

Regeringen föreslår att investeringsstödet för särskilt boende (500 miljoner kronor per år) förlängs till år 2012 och även ska omfatta trygghetsbostäder. De som väljer att bo i trygghetsbostäder ska ha tillgång till gemensamhetslokal, personal och möjlighet till gemensamma måltider.

Bidrag för stöd till anhöriga läggs in i generella statsbidraget

För 2010 utgår närmare 300 miljoner kronor till kommunerna för vidareutveckling av stödet till dem som hjälper och vårdar närstående i enlighet med den proposition som beslutades i våras. Medlen kommer fr.o.m. år 2011 att ingå i det generella statsbidraget.

90 miljoner till ett värdigt liv i äldreomsorgen

Regeringen avser att satsa på en stärkt värdegrund i äldreomsorgen och bereder en proposition hösten 2009. För 2010 avsätts 90 miljoner kronor och för 2011 och 2012 80 miljoner årligen för att stärka den nationella värdegrunden inom äldreomsorgen.

Program för en god äldreomsorg får 50 miljoner

Regeringen föreslår att 50 miljoner kronor ska anslås till ett program för en god äldreomsorg inom ramen för den överenskommelse som träffats mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om en nationell plattform för evidensbaserad kunskapsutveckling.

Kommunalisering av hemsjukvården

Det är dags för hela landet att få ett enhetligt huvudmannaskap för den kommunala hälso- och sjukvården och hemsjukvården. Regeringen avser att lämna förslag på hur en kommunalisering av hemsjukvården i hela landet kan gå till.

Övrigt inom äldreomsorgen

Socialstyrelsen har fått i uppdrag av regeringen att utarbeta **ett vård- och omsorgsprogram** (Nationella riktlinjer) för äldre personer med stora och sammanfattade behov.

Regeringens satsning på utvecklingsprogrammet **Teknik för äldre** 2007–2009 med 22 miljoner kronor per år föreslås bli förlängt t.o.m. 2012 med samma årliga belopp.

Socialstyrelsen har genomfört ett pilotprojekt för att utveckla en nationell chefsutbildning inom äldreomsorgen. Regeringen avser att genomföra insatser för att stödja huvudmännen i **utvecklingen av ledarskapet i äldreomsorgen** och avsätter 5 miljoner kronor.

Regeringen avser att ge Socialstyrelsen i uppdrag att utarbeta en **vägledning som stöd för utveckling av det psykiatriska stödet för äldre personer**. Särskilt

nämns samverkan mellan huvudmännen, satsning på primärvården, kompetenshöjning och stimulansåtgärder. För detta uppdrag avsätts 5 miljoner kronor årligen 2010–2012 till Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen ska i sin nya roll som samordnad tillsynsmyndighet, få i uppdrag att under tre år **särskilt granska vård och omsorg om äldre kvinnor och män** och bl.a. fokusera på samverkan mellan socialtjänst och hälso- och sjukvård, kvaliteten i vården och omsorgen samt om personalen har tillräcklig utbildning och erfarenhet.

Frågor om Äldreomsorg kan ställas till Kristina Jennbert, tfn 08-452 78 47, och Anna Lilja Qvarlander, tfn 08-452 76 02, avdelningen för vård och omsorg.

Individ- och familjeomsorg

Öppna jämförelser

Utifrån en av regeringen antagen nationell strategi för kvalitetsutveckling genom öppna jämförelser inom socialtjänst och hälso- och sjukvård har regeringen gett Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram öppna jämförelser inom socialtjänstens verksamhetsområden samt att utarbeta en femårig handlingsplan för att säkra tillgången på data inom verksamhetsområdet. Uppdraget ska göras i samverkan med Sveriges Kommuner och Landsting. Regeringen föreslår att 12,7 miljoner kronor avsätts för detta ändamål för 2010.

Sveriges Kommuner och Landsting tycker att det är bra att regeringen tar ett samlat grepp om öppna jämförelser och tillgång till data inom verksamhetsområdet och vill delta i arbetet för att få största möjliga medlemsnytta i frågan. Förbundet kommer att begära att få ta del av avsatta medel för att gå in med resurser i samverkan i detta arbete.

Evidensbaserad praktik

Regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting har undertecknat en överenskommelse om att arbeta gemensamt för att förbättra förutsättningarna för en evidensbaserad praktik med utgångspunkt i betänkandet *Evidensbaserad praktik inom socialtjänsten* (SOU 2008:18). Regeringen avser att avsätta 5 miljoner kronor för år 2010 och 15 miljoner för år 2011 för detta arbete.

Sveriges Kommuner och Landsting tycker det är av stor vikt att bygga långsiktiga strukturer för kunskapsutveckling inom socialtjänsten och medlen som är avsatta för år 2010 syftar till att förbereda för nya former av stöd för detta. Förbundet anser vidare att alla i budgeten avsatta medel för kunskapsutveckling inom verksamhetsområdet ska rymmas inom denna post för att få en samlad strategi.

Tillsyn av barn- och ungdomsvård

Regeringen avser att avsätta 10 miljoner kronor för år 2010 för en fortsatt förstärkning av tillsynen över den sociala barn- och ungdomsvården. Tillsynen övergår från år 2010 till Socialstyrelsen från Länsstyrelsen.

Nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevård

Regeringen avser att avsätta 14,5 miljoner kronor för år 2010 för stöd till implementering av nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevården enligt en tidigare gjord överenskommelse mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting. Inom dessa avsatta medel ingår även utveckling av en organisatorisk struktur för erfarenhetsutbyte genom avtal med Sveriges Kommuner och Landsting.

Frågor om Individ- och familjeomsorg kan ställas till Sara Roxell, tfn 08-452 78 98, Camilla Sköld Jansson, tfn 08-452 76 73, avdelningen för vård och omsorg.

Utvecklingen av ekonomiskt bistånd

Det ekonomiska biståndet kostade år 2008 nästan 9,5 miljarder kronor inklusive introduktionsersättningen. I budgeten för 2010 görs en bedömning över antalet helårsekvivalenter med ekonomiskt bistånd under de kommande åren. Antalet förväntas stiga från 79 000 år 2008 till 119 000 helårsekvivalenter år 2012.

Med utgångspunkt i bedömningen av antalet helårsekvivalenter i Budgetpropositionen beräknas det ekonomiska biståndet i år (2009) kosta kommunerna 11,1 miljarder kronor, en ökning med 18 procent i förhållande till 2008. För 2010 beräknas kostnaderna bli 13,0 miljarder – en ökning med 38 procent i förhållande till 2008. År 2011 ökar kostnaderna till 14,0 miljarder och år 2012 till 14,2 miljarder. Om regeringens bedömning av volymökningen stämmer ökar kostnaderna för ekonomiskt bistånd inklusive introduktionsersättning med över 50 procent mellan åren 2008 och 2012.

Regeringen konstaterar även att det finns ett behov av att snabbt kunna följa utvecklingen av ekonomiskt bistånd för att kunna bedöma vad olika politiska beslut och strukturella förändringar får för effekter.

Sveriges Kommuner och Landsting liksom regeringen – ser med stor oro på de starkt stigande kostnaderna för det ekonomiska biståndet. För individen får utvecklingen stora konsekvenser. Kostnaderna beräknas öka med mer än 4,5 miljarder kronor till år 2012. Det får också allvarliga effekter för den kommunala ekonomin.

Förbundet instämmer i behovet av löpande följa utvecklingen. Socialstyrelsen bör ges ett tydligare uppdrag vad gäller månadsstatistik och insatser.

Den finansiella samordningen

Den finansiella samordning är viktig för människor som har behov av samordnade rehabiliteringsinsatser. Regeringen anser att den finansiella samordningen behöver bli mer flexibel och avser att återkomma med förslag som gör det möjligt att bilda samordningsförbund över länsgränserna.

Regeringen avser också att återkomma avseende medlens storlek och fördelning i Försäkringskassans regleringsbrev för 2010.

Frågor om ekonomiskt bistånd och finansiell samordning kan ställas till Leif Klingensjö, tfn 08-452 78 51, avdelningen för lärande och arbetsmarknad.

Invandrare och flyktingfrågor

Asylmottagandet

Under andra halvåret 2010 ska en **aktivitetsbonus** införas för de asylsökande som praktiserar eller deltar i någon sysselsättning. Bonusen är avsedd att ge asylsökande möjlighet att förbättra sina ekonomiska förutsättningar och stärka arbetslinjen i asylmottagandet.

Migrationsverket ska få ett uppdrag att under 2010 **förbättra kartläggningen** av de asylsökandes utbildnings- och yrkesbakgrund, för att öka möjligheterna till sysselsättning under tiden asylärendet prövas. Migrationsverket ska samverka med Arbetsförmedlingen. Den förbättrade kartläggningen ska utgöra underlag för etableringssamtal och etableringsplaner för de som beviljas uppehållstillstånd.

En bättre kartläggning av den asylsökandes bakgrund och en aktivitetsbonus var förslag som också presenterades av Asylmottagningsutredningen i betänkande "Aktiv väntan" (SOU 2009:19) i februari 2009. Hur regering avser att hantera övriga förslag från utredningen framgår inte av Budgetpropositionen. Utredningen föreslog bl.a. att schablonen för asylsökandes skolgång skulle justeras upp för att komma närmare kommunernas faktiska kostnader. Utredningen föreslog också att kommunerna ska få ersättning för sociala insatser till vuxna asylsökande eftersom en sådan ersättning inte finns i dag, trots att kommunerna har ett uppdrag inom området.

Flyktingmottagandet

Regeringen bedömer att mottagandet kommer att ligga på en fortsatt hög nivå för åren 2009–2011. Dock beräknas en minskning ske successivt under perioden. Den beräknade anslagsnivån för 2009 ligger på samma nivå som 2008. För 2010 planerar regeringen att skjuta till 920 miljoner kronor för en aviserad proposition med ikraftträdande i december 2010.

Regeringen avser även att bygga ut validering av utländsk yrkeskompetens med 10 miljoner kronor 2009 samt 5 miljoner för 2010. Högskolesektorn beräknas få 51 miljoner per år under perioden 2009–2011 för att anordna kompletterande högskoleutbildningar, främst för personer med hälso- och sjukvårdsutbildning från tredjeland.

Regeringen har överlämnat lagrådsremiss och avser att senare i höst överlämna proposition gällande flyktingmottagandet. För närvarande är det oklart hur ersättningsystemet till kommunerna kommer att utformas samt vilka nivåer som kommer att gälla.

Frågor om Invandrare och flyktingfrågor besvaras av Arjun Bakshi, tfn 08-452 78 56, avdelningen för Lärande och arbetsmarknad.

Kultur

Portföljmodellen

Som väntat finns inget färdigt förslag om genomförande av den s.k. portföljmodellen för 2010 – en ny modell för samspelet mellan staten, regionerna och kommunerna som innebär att staten genom en avtalsförhandling överlåter åt lands-ting/regioner, kommunerna i samverkan med det civila samhället att avgöra vilken kultur man vill satsa på. Eftersom det finns oklarheter i hur modellen ska genomföras i praktiken föreslås att en särskild utredare tillsätts för att vidareutveckla förslaget.

Region Skåne ska emellertid redan nästa år börja arbeta efter de nya principerna och själv ansvara för beslut om vilka institutioner som ska vara stödberättigade.

Hos kommuner och landsting finns en nästan total uppslutning kring den nya modellen. Förbundet skulle gärna se ett snabbare genomförande, men är ändå positiv till vidare utredning för att undvika oklarheter och problem i framtiden. Fårhågan är att resurserna kommer att bli för begränsade och att vissa bidrag inte kommer att föras in i "portföljen".

Den stora satsningen i kulturbudgeten ligger på "Skapande skola". Anslaget på drygt 55 miljoner kronor 2009 föreslås skrivas upp till närmare 112 miljoner år 2010. Det innebär att Skapande skola utöver årskurserna 7–9 ska omfatta även årskurserna 4–6.

Det påtalas att mer än en tredjedel av skolorna saknar skolbibliotek. I ett förslag till ny skollag som lagts fram av Utbildningsdepartementet föreslås att eleverna i grundskolan, gymnasieskolan och motsvarande skolformer ska ha tillgång till skolbibliotek.

Frågor om Kultur besvaras av Kerstin Lundberg, tfn 08-452 79 95, eller Calle Nathanson, tfn 08-452 74 22, avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad.

Kommunikationer

Regeringens konstaterar att det finns både positiva och negativa utvecklingstendenser inom transportområdet. Bland de positiva nämns utvecklingen inom trafiksäkerhetsområdet, att färre statliga vägar är avstängda på grund av tjallossning samt att tågtrafiken har ökat sin punktlighet samtidigt som antalet förseningstimmar har minskat. Däremot konstateras att målet om att trafiksystemet ska vara helt anpassat till personer med funktionsnedsättning till år 2010 inte kommer att nås. Dessutom konstateras att standarden på delar av vägnätet har försämrats och att det råder kapacitetsbrist inom järnvägsnätet i storstäderna.

Regeringen tillför infrastrukturområdet 1,6 miljarder kronor under perioden 2009–2011. På **vägsidan** satsas 753 miljoner kronor där det handlar om tidigarelagda insatser som flyttas till 2009 och 2010 för att ta tillvara det gynnsamma prisläget. Anslaget kommer med andra ord att sänkas med samma summa längre fram. 400 miljoner kommer att användas för drift och underhåll av främst statliga vägar men även enskilda vägar. Resterande del 353 miljoner kommer att användas till mötesseparering, gång- och cykelvägar m.m.

På **järnvägssidan** satsas totalt 547 miljoner kronor. Det är nya pengar som kommer att användas för att öka genomförandetakten för större redan pågående investeringar 2009 och 2010. Då ansökningar gällande väg- och järnvägsprojekt inom ramen för TEN (transeuropeiska transportnätet) har beviljats mer EU-bidrag än vad regeringen prognostiserat för samt att detta i sin tur innebär att fler studier och nya projekt inom väg- och järnvägssektorn kan genomföras ökas anslaget med 100 miljoner.

Regeringen anger att anslaget för Vaghållning bl.a. ska användas för **bidrag**, vilket innefattar följande delar: Statsbidrag till kollektivtrafik inklusive handikappanpassningsbidrag och särskilda bidrag till storstädernas trafiksystem, enskilda vägar, bidrag till gång- och cykelbehov, planskilda passager m.m. för att minska konfliktpunkter mellan skyddade och oskyddade trafikanter, förbättring av miljö- och trafiksäkerhet på kommunala vägar samt kompensation till kommunerna för lokal och regional busstrafik. Även anslaget för Banhållning innehåller en bidragsdel: Bidrag till anläggningar i anslutning till det kapillära bannätet

Den 31 mars 2010 kommer myndigheterna Vägverket, Banverket och SIKA läggas ned och den 1 april 2010 kommer två nya myndigheter, **Trafikverket** och **Trafikanalys** att bildas. Trafikverket kommer även att tillföras planeringsuppgifter från Sjöfartsverket och Transportstyrelsen. Vad avser Banverket Produktion kommer verksamheten att bolagiseras under 2010. Under 2010 förväntas även Luftfartsverkets organisation för flygplatser att bolagiseras.

Frågor om Kommunikationer kan ställas till Anna Svensson, tfn 08-452 74 42, eller Johan Lindberg, tfn 08-452 79 64, eller, avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad.

Miljö och energi

Miljöområdets budget för 2010 minskar något i förhållande till 2009. Ökningar 2010 görs för havsmiljöarbetet och Inspire-direktivet om tillgänglig miljöinformation. Marksanering får något minskade resurser. Den tvååriga satsningen på Hållbara städer avslutas efter 2010.

Arbetet med **klimatanpassning** som inleddes 2009 fortsätter och ytterligare 17 miljoner kronor satsas under åren 2010 och 2011. SMHI föreslås tillföras 2 miljoner år 2010–2012 för utökad stöd med informationstjänster till länsstyrelser och kommuner, för att utveckla och tillgängliggöra meteorologiska och hydrologiska data som underlag för anpassningsarbetet.

Energiområdets budget ökar något till 2010. Den relativt stora satsningen på energieffektivisering i offentliga lokaler upphörde som aviserat 2009.

Ett femårigt **energieffektiviseringsprogram** genomförs åren 2010–2014 med 300 miljoner kronor årligen. Programmet innehåller förstärkt regionalt och lokalt energi- och klimatarbete, särskilt kommuners och landstings arbete med energieffektivisering i enlighet med frivilliga energieffektiviseringsavtal, länsstyrelsernas arbete med regionala klimat- och energistrategier, samt regionala samverkansprojekt. Dessutom förstärkta insatser för information, rådgivning, teknikupphandling och marknadsintroduktion, nätverksaktiviteter samt införande av ett stödsystem med energikartläggningsscheckar. Tidigare anslag på 140 miljoner kvarstår till

kommunal energi- och klimatrådgivning, utbildning av dessa samt stöd till regionala energikontor och utvecklingsinsatser för länsstyrelsernas energiomställningsarbete.

Flera **skattejusteringar** aviseras på området. Avfallsförbränningskatten slopas 1 oktober 2010 och som kompensation höjs den generella koldioxidskatten med 1 öre per kg koldioxid. Nedsättning och återbetalning av koldioxidskatt kommer att minska i flera fall för industri och areella näringar. För kraftvärmeproduktion med en elverkningsgrad mindre än 15 procent slopas koldioxidskattelättnaden 2011. Energiskatten läggs om efter energiinnehåll på fossila uppvärmningsbränslen. Avdraget för energiskatt på el som produceras i vindkraftverk till havs slopas helt 2010. Sänkning av koldioxidskatten föreslås inom systemet för handel med utsläppsrätter, t.ex. för bränslen som förbrukas i kraftvärmeanläggningar.

Energiskatten på diesel höjs med vardera 20 öre per liter 2011 och 2013. Nedsättning av koldioxidskatt slopas stegvis för naturgas och gasol vid drivmedelsanvändning. Fortsatt skattelättnad för biodrivmedel bedöms i övervägandet av ett kvotpliktssystem för dessa bränslen samt utifrån kommande bränslekvalitetsdirektiv. Skattefriheten för vegetabiliska och animaliska oljor och fetter som bränsle för uppvärmning samt för biogas som drivmedel villkoras av att bränslena uppfyller hållbarhetskriterierna i direktivet om förnybar energi. Nuvarande undantag från skatteplikt för biogas bör slopas och skattefriheten för biogas i stället åstadkommas genom avdrag i skattedeklaration eller återbetalning. Koldioxidbeloppet i den koldioxidbaserade fordonsskatten höjs, från 15 till 20 kronor per gram koldioxid per kilometer. Utsläppsnivån för när koldioxidbeloppet börjar tas ut höjs samtidigt från 100 till 120 gram koldioxid per kilometer.

Personbilar med bättre miljöegenskaper befrias från fordonsskatt under fem år från det att bilen togs i bruk för första gången. Ändringen tillämpas från 1 januari 2010 och för bilar som tas i bruk från och med den 1 juli 2009. Från den 1 januari 2011 bör bilen uppfylla strängare avgaskrav för att omfattas av skattebefrielsen. Miljöfaktorn för dieseldrivna personbilar bör göras om till ett fast miljötillegg och storleken på bränslefaktorn sänks med hänsyn till minskad skillnad i beskattning av bensin och diesel. Fordonsskatten för bilar som beskattas efter vikt höjs något för bensindrivna personbilar 2011 samtidigt som den sänks för dieseldrivna personbilar.

Frågor om miljö- och energi kan ställas till Andreas Hagnell, tfn 08-452 78 66, Bo Rutberg och Jessica Andersson, samtliga på avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad.

Samhällsplanering och bostadsförsörjning

Plan- och byggområdet är föremål för en genomgripande översyn vilket har lett till ett antal utredningar, propositioner och förslag till ny lagstiftning under det senaste året. Detta återspeglas tyvärr inte i några särskilda satsningar i budgeten. Förbundet hade önskat en bred satsning på kompetensutveckling inom samhällsbyggnadssektorn. Från 2009 har länsstyrelser och Boverket tillförts extra resurser för förstärkning av tillämpningen av plan- och bygglagstiftningen.

Den tvååriga satsningen på Hållbara städer avslutas efter 2010. Medel för informationsinsatser kring Enkelt avhjälpna hinder har sin fortsättning med 6 miljoner kronor avsatta för 2010. Den sedan tidigare beslutade förlängningen av stöd för planering av vindkraft fortsätter med 30 miljoner också för 2010.

Frågor om Samhällsplanering och bostadsförsörjning kan ställas till Jessica Andersson, tfn 08-452 78 97 eller Reigun Thune Hedström, tfn 08-452 78 59, avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad.

Näringsliv

Kulturella och kreativa näringar

Regeringen bedriver sedan tidigare ett arbete med syfte att utveckla en långsiktig fungerande infrastruktur för kulturella och kreativa näringar. I Budgetpropositionen återfinns en satsning på kulturella och kreativa näringar med en särskild handlingsplan för detta område. Handlingsplanen som regeringen redan fattat beslut om den 17 september 2009 innefattar en rad uppdrag till framför allt Tillväxtverket. För detta ändamål har 60 miljoner kronor avsatts för tiden 2010–2012.

Entreprenörskap inom skola respektive vård och omsorg

Regeringen har i maj 2009 presenterat en strategi för entreprenörskap inom utbildningsområdet som betonar utbildningsområdets centrala roll i att stimulera entreprenörskap och konkretiserar åtgärder för att det ska genomsyra utbildningen på alla nivåer. Regeringen avser att löpande följa strategins genomförande. För att ytterligare stimulera innovationsförmågan hos unga anslås 20 miljoner kronor per år 2010–2012.

Regeringen avser även att förstärka insatserna för att utveckla entreprenörskap och företagande inom vård och omsorg i syfte att öka mångfalden, förbättra kvaliteten och öka valfriheten för patienten. Regeringen föreslår därför att 10 miljoner kronor anvisas till insatser för entreprenörskap och förnyelse inom välfärdssektorn per år 2010–2012. Detta ska bl.a. finansiera inrättandet av ett nationellt utvecklingsråd som kontinuerligt ska ha en dialog kring hinder för utveckling på marknaden och ta fram förslag på förändringar.

Ökade anslag till turistfrämjandet

Regeringen föreslår utökade resurser för Visit Sweden AB. Anslaget förstärks med 50 miljoner kronor årligen till ca 150 miljoner under 2010, 2011 samt 2012. Ökade statliga anslag till marknadsföring av Sverige är en fråga som SKL länge fört fram. För kommuner och regioner innebär detta tillskott att Visit Sweden bland annat kommer att köra igång fler partnerskap med regionala näringsliv och turismorganisationer.

Frågor om Näringslivspolitikerna kan ställas till Linda Ahlford tfn 08-452 73 91 och Renée Berglund, tfn 08-452 78 77, avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad.

Arbetsmarknadspolitik och Arbetsgivarfrågor

Arbetsmarknadspolitik

Ny aktiveringsinsats – Lyft

Regeringen avser införa en ny insats, Lyft inom statlig och kommunal verksamhet. Bedömningen regeringen gör är att aktiveringsinsatsen kommer att omfatta cirka 40 000 årsplatser under 2010. Insatsen är tänkt att göras både i och utanför jobb- och utvecklingsgarantin. Inriktningen på aktiveringsinsatsen ska vara sysselsättning inom miljö, skogsvård, kulturarv, omsorg och skola.

Syftet med insatsen är att upprätthålla kontakten med arbetslivet samt en investering i miljö och vård. En anvisning till Lyft ska vara som längst sex månader för personer inom jobb- och utvecklingsgarantin och tre månader för unga och korttidsarbetslösa. Aktiviteten ska till 25 procent avsättas för att deltagaren ska söka arbete.

Det är bra att regeringen satsar på olika insatser när arbetslösheten ökar. En svaghet med Lyft är att programmet inte innehåller någon kompetensutveckling samtidigt med praktiken.

Satsning för att motivera ungdomar att återgå till studier

Som ett komplement till den utbildning som erbjuds inom jobbgarantin för unga i dag avser regeringen att genomföra en satsning på utbildningsplatser inom folkhögskolorna för ungdomar som saknar slutbetyg från grund- eller gymnasieskolan. Satsningen innebär att inskrivna arbetssökande inom jobbgarantin för ungdomar ska kunna erbjudas utbildningsplatser på en folkhögskola. Den anpassade pedagogik som används på folkhögskolorna kan vara ett sätt att få ungdomar som inte slutfört en grundskole- eller gymnasieutbildning att återfå motivationen att studera.

Målgruppen ska erbjudas en tre månader lång utbildning som kan innehålla kurser av orienterade, repeterande och motivationshöjande karaktär som syftar till att underlätta för den enskilde att påbörja eller återgå till reguljär utbildning.

Ett bra förslag som syftar till att fler ungdomar får gymnasiekompetens och att folkhögskolornas alternativa pedagogiska metoder kan användas för att motivera fler ungdomar att återuppta gymnasiestudier.

Start av näringsverksamhet och arbetslivsinriktad rehabilitering för ungdomar

Ett sätt för unga att komma in på arbetsmarknaden kan vara att starta eget företag. Riksrevisionens granskning av stöd till start av näringsverksamhet visar att programmet är framgångsrikt jämfört med att vara arbetslös eller att delta i övriga arbetsmarknadspolitiska program. Därför aviserar regeringen att deltagare inom jobbgarantin för ungdomar ska kunna ta del av stöd till start av näringsverksamhet.

Regeringen avser vidare att öppna möjligheten för arbetslivsinriktad rehabilitering även inom jobbgarantin för ungdomar. Detta innebär att även ungdomar inom garantin kommer att kunna ta del av de tjänster och den specialistkompetens som

finns inom Arbetsförmedlingens arbetslivsinriktade rehabilitering liksom av de insatser och program som finns inom ramen för detta.

Bra att även personer under 25 år får ta del av denna programinsats.

Deltagande i jobbgarantin på deltid

Regeringen avser vidare att ge deltagare i jobbgarantin för ungdomar som har fyllt 20 år möjlighet att delta i jobbgarantin på deltid för att under resterande tid ha möjlighet att studera inom den kommunala vuxenutbildningen. Deltagarna får aktivitetsstöd alternativt utvecklingsersättning på deltid. Åtgärden syftar till att öka motivationen för studier och tydliggöra utbildningens betydelse på arbetsmarknaden. Den väntas också bidra till att deltagarna i högre grad väljer att gå över till att studera på heltid.

För att svenskundervisning för invandrare (sfi) i större utsträckning ska kunna kombineras med arbetsmarknadspolitiska insatser även för ungdomar avser regeringen också att ge deltagare i jobbgarantin för ungdomar möjlighet att studera sfi på deltid samtidigt som de resterande tid deltar i andra aktiviteter inom jobbgarantin.

Bra att regeringen möjliggör för att programinsatser kan kombineras med studier, både för vuxenutbildning och för sfi.

Regeringens ytterligare förstärkning av arbetsmarknaden” innebär totalt 54 000 nya platser i arbetsmarknadspolitiken. Regeringen har tidigare haft en uttalad ambition att förenkla det arbetsmarknadspolitiska regelverket, men med alla nya insatser – hur vällovliga de än är – blir åtgärdspaketet svårt att överblicka till men särskilt för de arbetssökande.

En risk som vi ser är dessutom att Arbetsförmedlingens olika programinsatser kommer att konkurrera med varandra. Det är en mängd olika praktikplatser som ska kunna erbjuda sysselsättning åt olika arbetslöshetskategorier. Detta samtidigt som arbetsgivare tvingas slimma sina organisationer för att möta en tuffare ekonomisk verklighet. Det ger upphov till en problematik i två riktningar: Dels att det kan bli svårt att ha möjlighet att på arbetsplatser ta hand om Lyft-personer, FAS 3 personer, nyarbetslöshetspraktik etc. Dels kan de fackliga organisationerna opponera mot praktikplatser om annan personal blivit uppsagd.

Snabbare väg till inkomstrelaterad ersättning vid förnyat medlemskap

Tidigare medlemmar i en arbetslöshetskassa, vars dagar med sjukpenning eller tidsbegränsad sjukersättning har tagit slut, som förnyar sitt medlemskap under perioden mellan den 1 oktober 2009 och den 31 december 2010 bör kunna uppfylla medlemsvillkoret på tre månader. För att få rätt till inkomstrelaterad ersättning bör de även kunna återknyta till ett arbetsvillkor som ligger inom den tidigare medlemstiden. Detta bör gälla personer som lämnat arbetslöshetskassan mellan den 1 januari 2007 och den 30 september 2009. Denna möjlighet upphör att gälla den 1 februari 2013. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med detta förslag under hösten 2009.

Eftersom kvalificeringstiden åter halveras till 3 månader innebär det att alla som hade ett arbetsvillkor innan A-kasseförändringarna, nu åter får en inkomstrelaterad ersättning då de lämnar sjukskrivning/sjukersättning för att med hjälp av Arbetsförmedlingen återgå till ett arbete.

Frågor om Arbetsmarknadspolitik besvaras av Vivi Libietis, tfn 08-452 78 20, Torgny Ljungkvist, tfn 08-452 78 21, Åsa Karlsson tfn 08-452 78 25, Tor Hatlevoll tfn 08-452 79 69, avdelningen för lärande och Arbetsmarknad.

Arbetsgivarfrågor

Löner

Målet för lönebildningen är enligt regeringen, en lönebildning i samhällsekonomisk balans samt arbetsfred. Den uppmätta löneökningstakten för hela arbetsmarknaden i Sverige under 2008 enligt den månatliga konjunkturlönestatistiken var 4,3 procent, vilket är klart högre än utfallet för 2007.

Regeringen konstaterar att lönebildningen har en avgörande betydelse för konkurrenskraft, sysselsättning, inflation och andra viktiga delar av den samhällsekonomiska utvecklingen. Formerna för lönebildningen är i första hand en fråga för arbetsmarknadens parter. Avtal är att föredra framför lagstiftning, eftersom samförstånd mellan parterna skapar stabilitet för träffade överenskommelser. Vidare kännetecknas en väl fungerande lönebildning av att mål som hög sysselsättning, prisstabilitet och god reallönetillväxt blir möjliga att förena.

Regeringen konstaterar att det kraftigt försämrade arbetsmarknadsläget medför att löneökningarna hamnar mycket nära de centrala avtalen under 2009. Att löneökningarna utöver de centrala avtalen endast blir marginella är mycket ovanligt. Avtalsrörelsen 2010 förväntas resultera i historiskt låga löneökningar på grund av det fortsatt svaga arbetsmarknadsläget. Trots detta fortsätter de reala lönerna att öka med i genomsnitt ca 1 procent per år under nästa avtalsperiod eftersom inflationen förväntas bli mycket låg. Reallöneökningarna blir dock lägre än de senaste 15 årens genomsnitt på drygt 2 procent per år.

Frågor besvaras av Marianne Hörding, tfn 08-452 76 03, avdelningen för arbetsgivarpolitik.

Arbetsmiljö och företagshälsovård

Företagshälsovården I juni 2008 träffades en överenskommelse mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting som berörde landstingens medverkan i delar som tangerar primärvårdens uppgifter. Regeringen överväger nu andra åtgärder då utvecklingen inte skett i den takt som regeringen hoppades. För 2010 har regeringen avsatt 600 miljoner kronor till företagshälsovårdsutveckling.

Regeringen har stärkt företagshälsovårdsutbildningen för perioden 2009–2011 genom inrättandet av Delegationen för kunskapsområdet företagshälsovård. Delegationen har i uppgift att upphandla och samordna långa utbildningar i företagshälsovård. Delegationen ska även stödja utvecklingen inom området företagshälsovård och verka för ökad forskning inom området. Delegationens uppgift är ett led i arbetet att ge universitet och högskolor möjlighet att utveckla företagshälso-

vårdsutbildningar om minst ett år på avancerad nivå. Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS) har av regeringen ombetts överväga ett tvärvetenskapligt forskningsprogram på det multidisciplinära kunskapsområdet företagshälsovård.

Frågor om Arbetsmiljö och företagshälsovård kan ställas till Ned Carter, tfn 08-452 76 23, avdelningen för arbetsgivarpolitik.

Utökning av läkarutbildningen, samt kompletterande utbildningar för personer med utländsk examen

Läkarutbildningen utökas med 30 platser Riksdagen har under mandatperioden anvisat medel för utökning av läkarutbildningen med 234 nybörjarplatser. Nu presenteras en ytterligare utbyggnad med 15 plus 15 nybörjarplatser vid Uppsala universitet respektive Linköpings universitet.

Anslaget ”Ersättningar för klinisk utbildning och forskning” föreslås ökas för att ekonomiskt **kompensera berörda landsting** i enlighet med avtalet om samarbete om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården. (s.k. ALF-avtalet).

Kompletterande utbildningar för personer med utländsk examen Totalt 93,6 miljoner kronor fördelas till ett antal lärosäten för kompletterande utbildningar för personer med utländsk examen från tredjeland enligt förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning. Idag pågår kompletterande utbildningar för lärare, jurister, läkare och sjuksköterskor. Det finns ett stort behov av sådan utbildning t.ex. vad avser läkare. Om det finns tillräckligt studentunderlag, ska därför nya antagningar till dessa utbildningar ske under året vid de lärosäten som deltar i satsningen.

Under 2010 ska också antagning till en kompletterande utbildning för tandläkare ske. Medel under anslagsposten ska dessutom finansiera planering och, om möjligt, genomförande av ytterligare kompletterande utbildningar, t.ex. för personer med examen inom andra reglerade hälso- och sjukvårdsyrken inom ramen för olika integrationsinsatser.

Frågor om läkarutbildningen och kompletterande utbildningar för personer med utländsk examen besvaras av Barbro Emriksdotter, tfn 08-452 74 69, avdelningen för arbetsgivarpolitik.

Sjuksköterskeutbildningen

Högskoleverket drog förra året in examensrätterna för utbildningarna till sjuksköterskor vid Karolinska Institutet och Högskolan i Skövde samt specialistsjuksköterskor vid Uppsala universitet och Högskolan i Skövde. Det motsvarar ungefär 800 utbildningsplatser.

För att mildra effekterna föreslår Regeringen att medel ska utgå för en permanent utbyggnad av sjuksköterskeutbildningen fr.o.m. 2010 motsvarande 60 helårsstudenter till övriga lärosäten i Stockholm utöver de tillfälliga (60 platser) och permanenta lösningar (60 platser) som har genomförts. Högskolan Väst föreslås få 20

permanenta platser. Men fortfarande återstår en hållbar lösning för återstående utbildningsplatser.

Frågor om sjuksköterskeutbildningen besvaras av Gunilla Strand, tfn 08-452 74 73, på avdelningen för arbetsgivarpolitik.

Socialförsäkringen m.m.

I regeringens Budgetproposition för 2010 aviseras förslag på ett åtgärds paket för att ge stöd och hjälp till de personer som lämnar sjukförsäkringen till följd av att dagar med sjukpenning eller sjukersättning tar slut. Åtgärderna ska träda i kraft redan den 1 januari 2010. Regeringen aviserar att hjälp för att återgå i arbete efter långtidssjukfrånvaro ska ske genom införande av ett introduktionsprogram hos Arbetsförmedlingen. Det förutsätter en nära samverkan mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Regeringen avser därför att ge dessa myndigheter i uppdrag att under hösten påbörja sådant arbete.

För att förbättra förutsättningarna för skälig bostadsstandard för personer med låg sjuk- eller aktivitetsersättning och höga boendekostnader föreslår regeringen en höjning av bostadstillägget till personer med sjuk- eller aktivitetsersättning.

Regeringen gör bedömningen att nedgången av sjukfrånvaron är stabil och kommer att fortsätta de närmaste åren. Det minskade antalet påbörjade sjukfall kommer, i kombination med de regelförändringar som regeringen har genomfört, att leda till en fortsatt nedgång, framför allt vad gäller antalet individer med sjukersättning.

Kännedom om Försäkringskassans beslut I samband med regelförenklingsarbetet har påpekats nödvändigheten av att arbetsgivaren får kännedom om de beslut som Försäkringskassan fattar. Det gäller bl.a. beslut om sjukersättning. Enligt 33 § lagen om anställningsskydd (LAS) kan arbetsgivaren avsluta en anställning om arbetstagaren beviljas hel sjukersättning som inte är tidsbegränsad. Att lämna uppgifter om en enskild persons hälsosituation är dock inte tillåtet enligt sekretesslagstiftningen. Försäkringskassan har därför i sitt beslut till den enskilde om sjukersättning lagt in information om att den enskilde själv ska ta kontakt med sin arbetsgivare och informera om beslutet om sjukersättning. Regeringen redovisar att den ser positivt på de åtgärder som Försäkringskassan har vidtagit i syfte att arbetsgivaren ska få kännedom om Försäkringskassans beslut.

Socialförsäkringsutredning Regeringen aviserar tillsättningen av en parlamentarisk utredning av socialförsäkringssystemet.

Frågor om socialförsäkringen m.m. besvaras av Catharina Bäck, tfn 08-452 76 21 (förhandlingssektionen) och Eva Thulin Skantze, tfn 08-452 76 38 (arbetslivssektionen), avdelningen för arbetsgivarpolitik.

Kompletterande utbildning för obehöriga lärare m.m.

Obligatorisk rektorsutbildning Regeringen avser att föreslå riksdagen att skolhuvudmännen ska vara skyldiga att se till att nytillträdde rektorer genomgår rektorsutbildning. För skolhuvudmännens kostnader för resor, logi, litteratur och liknande kompenseras kommunerna med 7 miljoner kronor.

Övrigt För att ge erfarna lärare som saknar lärarexamen möjlighet att komplettera sina tidigare studier satsas 84 miljoner kronor under 2010–2012. Lärosätena ska validera tidigare erfarenheter som lärare och erbjuda individualiserade utbildningsprogram. Utbildningen bör leda till en lärarexamen. Totalt beräknas satsningen omfatta 1 100 helårsstudenter.

För 2011 och 2012 satsar regeringen 19 miljoner kronor på en kampanj för att marknadsföra en ny lärarutbildning och väcka ungdomars intresse för läraryrket.

Regeringen aviserar dessutom ytterligare satsningar under 2011 och 2012 för att stärka läraryrkets status och utbildningens kvalitet, med 51,9 respektive 50 miljoner kronor. Dessa satsningar är inte preciserade eller beskrivna.

Frågor besvaras av Ulla Gummesson, tfn 08-452 75 09, avdelningen för arbetsgivarpolitik.

Jämställdhet

Resurser för regeringens särskilda jämställdhetsåtgärder Under perioden 2007–2010 har jämställdhetspolitiken tillförts 1,6 miljarder kronor för en särskild jämställdhetssatsning. Eftersom åtgärderna fortfarande pågår är det för tidigt att redovisa resultat. Regeringen avser att lämna en mer utförlig redovisning till riksdagen våren 2010 i en särskild skrivelse och under 2011 kommer en slutlig uppföljning att göras. Under 2010 budgeteras 400 miljoner kronor och för 2011 och 2012 beräknas anslaget till 35 miljoner per år.

Resultaten av jämställdhetspolitiken Resultaten av jämställdhetspolitiken mäts bl.a. genom utvecklingen av de ekonomiska resursernas fördelning mellan kvinnor och män som redovisas i Budgetpropositionens bilaga 5 (”Ekonomisk jämställdhet mellan kvinnor och män”). Av bilagan framgår regeringens syn att även om det går att se tendenser till utjämning går utvecklingen långsamt. Det visar sig t.ex. genom löneskillnader, ojämlika karriärmöjligheter, könsskillnader i sjukskrivningar, ojämnt uttag av föräldrapenning och underrepresentation i företagets ledningar.

Jämställdhet i skolan Regeringen har tillsatt en delegation för jämställdhet i skolan (dir. 2008:75). Uppdraget omfattar såväl kommunala som fristående skolor samt sameskolan och specialskolan. Delegationen ska kartlägga kunskapsfältet jämställdhet i skolan, ta fram kunskapsöversikter och identifiera områden där ytterligare kunskap om jämställdhet och genus behövs. Uppdraget ska redovisas den 30 augusti 2010.

Skolverket ska genomföra utvecklingsinsatser inom jämställdhetsområdet om bl.a. kunskap om kön och skolframgång, samt sex- och samlevnadsundervisning. (110 miljoner kronor).

Jämställdhetsintegrering Regeringen har tilldelat Sveriges Kommuner och Landsting 125 miljoner kronor som kommer att fördelas till jämställdhetsintegrering i kommuner, landsting och regioner under tidsperioden 2008–2010. Syftet är att uppnå en kvalitetssäkring av offentligt finansierade verksamheter på kommunal och landstingsnivå för att garantera att dessa svarar mot båda köns villkor och behov. Intresset för att ta del av medlen för utveckling av arbetet med jämställdhetsintegrering har varit stort.

Frågor om Jämställdhet besvaras av Anna Ulveson, tfn 08-452 74 67, avdelningen för arbetsgivarpolitik.

Integration i arbetslivet och arbetskraftsinvandring

Arbetskraftsinvandring I ärenden som rör arbetstillstånd ska tiden mellan ansökan och beslut göras så kort som möjligt med hänsyn till sökandens och arbetsmarknadens behov. Som längst ska det ta tre månader.

Som en följd av de nya regler för arbetskraftsinvandring som infördes den 15 december 2008 har antalet förstagångstillstånd på arbetsmarknaden av arbetsmarknadsskäl ökat väsentligt under 2009. Ökningen förklaras i huvudsak av en uppgång i antalet beviljade tillstånd hos utlandsmyndigheterna för säsongarbete.

Frågor om Integration i arbetslivet och Arbetskraftsinvandring besvaras av Örjan Lutz, tfn 08-452 74 82 och Leif Lindberg, tfn 08-452 74 73, avdelningen för arbetsgivarpolitik.

SVERIGES KOMMUNER OCH LANDSTING

Ekonomi och styrning

Ekonomisk analys

Signild Östgren

Peter Sjöquist

Bilaga

Arbetsgivaravgifter för kommuner år 2009 och prel. år 2010